

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

BELASTBAAR KAPITAAL EN VERMOGEN

Een vergelijking tussen de wet van 17 October 1945 en de wet van 1 October 1947

Een van de hoofdkenmerken van de wetgeving over de herstelling van de oorlogsschade aan private goederen is de differentiële schadeloosstelling naar gelang van het fortuin van de geteisterden op 9 October 1944.

Voor de financiering van de wederopbouw zijn de geldmiddelen beperkt. De omvang van de dotatie van de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade is bepaald op 2,5 milliard frank, gedurende 15 jaar. Daardoor is het onmogelijk gebleken aan alle gesinistreerden, zonder onderscheid, integrale vergoeding voor de geleden schade toe te kennen. De wetgever heeft dan ook geoordeeld dat de Staatssenskomst moest bepaald worden naar verhouding van de vermogenstoestand van de geteisterde na het schadegeval. Volgende principes zijn aldus de grondslag geworden van artikel 9 van de wet van 1 October 1947 : « Bij gelijke schade, gunstiger behandeling naarmate het fortuin minder groot is. Bij gelijk fortuin, gunstiger behandeling naarmate de toegebrachte schade groter is » (2de Aanvullend Verslag van de Heer Vranckx, namens de Kamercommissie, blz. 5).

Nadat het principe aanvaard werd van een referentie naar het vermogen voor de bepaling van de herstelvergoeding (vrijstelling, abatement en vermenigvuldigingscoëfficiënt), diende nog de datum vastgesteld waarop de toestand van het fortuin moest worden beschouwd. Wilde men het verlies dat de oorlogsschade aan de gesinistreeerde had berokkend, vergeleken bij zijn fortuin, nauwkeurig berekenen, dan had men dit verlies moeten schatten op de dag van het schadegeval, of onmiddellijk daarna. Indien men integendeel de persoonlijke middelen van de geteisterde tot herstelling zo juist mogelijk wilde beoordelen, dan was het op de dag

van de wederopbouw dat men het netto-patrimonium berekenen moest.

Met beide systemen gingen evenwel onoverkomelijke moeilijkheden gepaard. Daarentegen was de datum van 9 October 1944 om praktische redenen te verkiezen. De wet van 17 October 1945 had immers een buitengewone belasting van 5 % gevestigd op het kapitaal van de fysieke en juridische personen, zoals het bestond op 9 October 1944, dag waarop, ter uitvoering van de besluiten Gutt, de telling van de vermogensbestanddelen in deviezen, effecten, enz. was geschied.

Men weet, t.a., dat in het stelsel van de wet van 1 October 1947, de geteisterden gerangschikt worden, voor de bepaling van de herstelvergoeding, in 9 categorieën, niet naar het exacte bedrag van hun vermogen op 9 October 1944, maar naar de omvang, bij benadering, ervan. Zo zijn alle gesinistreerden met een vermogen b.v. tussen 200.000 en 500.000 fr., aan hetzelfde regime onderworpen (categorie B). Evenmin wordt er een verschil gemaakt, b.v. in categorie C tussen deze die nauwelijks het minimum voor de categorie bezitten (500.000 fr.) en deze waarvan het fortuin het maximum bereikt (1.000.000 fr.). Alleen in de zeldzame gevallen waarin het fortuin op 9 October 1944 50.000.000 fr. te boven gaat moet het nettobedrag van het vermogen nauwgezet bepaald worden. Deze solutie, die zeker niet de beste is van het standpunt uit van de abstracte rechtvaardigheid, drong zich nochtans op, wilde men, niet alleen de berekeningen voor de vaststelling van het patrimonium op een minimum herleiden, maar ook discussies vermijden met de aanvragers van herstelbetalingen, voor wat betreft de samenstelling van hun vermogen en de juiste waarde ervan.

Het is wel duidelijk dat de wetgever, voor de bepaling van de vrijstelling, van het abatement en van de coëfficiënt, waardoor de waarde 31 Augustus 1939 van de door de verschillende categorieën geteisterden geleden oorlogsschade vermenigvuldigd wordt, zoveel mogelijk de gegevens tracht te gebruiken welke door de Dienst van de Kapitaalbelasting worden verschaft.

Artikel 9, § 1, A, 1° van de wet van 1 October 1947 bepaalt onder alinea 3: «Onder vermogen wordt verstaan het complex van de goederen, roerende en onroerende, getroffen door de belasting op het kapitaal vastgesteld door de wet van 17 October 1945, zoals zij bestonden op 9 October 1944, met inachtneming van de schade door oorlogshandelingen toegebracht zelfs na 9 October 1944».

En verder, onder alinea 5: «Bij koninklijk besluit overlegd in Ministerraad, wordt de wijze van schatting bepaald van het vermogen en ook de lasten die daarvan kunnen afgetrokken worden».

Het besluit, waarnaar in deze tekst verwezen wordt, werd uitgevaardigd op 7 November 1947 en bekendgemaakt in het *Staatsblad* van 10-11 November.

Als men nu de grondslag van de kapitaalbelasting vergelijkt met het vermogen zoals het omschreven is in de wet over de herstelling van de oorlogsschade en de uitvoeringsbesluiten, dan stelt men vast dat de wet van 1 October 1947 en het besluit van de Regent van 7 November inderdaad geïnspireerd zijn door de wet van 17 October 1945, maar dat de wetgever niettemin genoodzaakt was op vele punten af te wijken van de principes van de belasting op het kapitaal.

Wij stellen ons voor de verschilpunten tussen het kapitaal, als belastingobject in de wet van 17 October 1945, en het vermogen, als criterium voor de rangschikking van de geteisterden in categorieën in de wet van 1 October 1947, zo beknopt mogelijk uiteen te zetten.

* * *

Het actief van de geteisterde bestaat alleen uit die goederen welke getroffen werden door de belasting op het kapitaal. Daaruit volgt:

a) Dat de rechtspersonen (Kolonie, provinciën, gemeenten, Belgische en Kongolese openbare instellingen te algemenen nutte, alsook de maatschappijen opgesomd in artikel 2, § 2 van de wet van 17 October 1945) welke een persoonlijke vrijstelling genieten van de kapitaalbelasting, geacht worden geen patrimonium te bezitten op 9 October 1944, en daardoor gerangschikt worden onder de geteisterden uit categorie A, welke, onder zekere voorwaarden, integraal herstel kunnen genieten.

b) Dat de goederen waarvoor gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de belasting op het kapitaal is voorzien bij de wet van 17 October 1945, niet in aanmerking komen voor de berekening van de activa van de geteisterden. Zulks is het geval: met de goederen door een niet-winstnajagend eigenaar bestemd tot de behoeften van een openbare eredienst, oogmerken van menslievendheid, onderwijs, enz. (art. 2, § 2, Wet 17 October 1945), met de deposito's bij de spaarkassen tot 20.000 fr.; met

andere deposito's tot 5.000 fr. (art. 4, B. Reg. 7 November 1947).

c) Dat de waarde van de goederen van de geteisterden moet bepaald worden op 9 October 1944, zoals voor de heffing van de belasting op het kapitaal. Er wordt dus rekening gehouden met de toestand van de goederen (vernield, beschadigd of reeds hersteld) op 9 October 1944, alsook met de schade na die datum tengevolge van oorlogsfeiten aan de goederen toegebracht (art. 4, § 1, 3° en 4° alinea, 17 October 1945; art. 3, 2° en 3° alinea, B. Reg. 7 November 1947).

Op vele punten wordt echter, voor de bepaling van de omvang van het vermogen van de gesinistreerden, afgeweken van de principes vastgelegd in de wet van 17 October 1945.

Het eerste verschilpunt tussen het stelsel van deze wet en dat van de wetten en besluiten op de herstelling van de oorlogsschade ligt hierin dat het vermogen, dat in aanmerking komt voor de rangschikking van de geteisterde in een der categorieën A tot I, het netto-globaal vermogen is, terwijl door de kapitaalbelasting een bruto-actief, althans in de regel, getroffen wordt.

De belasting ingevoerd bij de wet van 17 October 1945 is een zakelijke heffing op de bruto-waarde van de div. bestanddelen van het kapitaal. Daardoor onderscheidt ze zich b.v. van het Franse «Impôt de solidarité nationale» en van de Nederlandse «Vermogensheffing ineens», beide personele belastingen op het ganse bezit van een natuurlijke of juridische persoon. Het passief van de belastingplichtige, in strijd met wat in Frankrijk of in Nederland gebeurt, komt niet in aanmerking (behalve voor de vennootschappen en de nijverheids-, handels- en landbouwexploitaties).

Integendeel voorziet artikel 9 van de wet van 1 October 1947 dat de rangschikking van de gesinistreerden in categorieën zal geschieden op basis van hun netto-vermogen, dus na aftrek van de lasten.

Artikelen 13 en 18 van het Besluit van de Regent van 7 November 1947 bepalen derhalve de van het actief aftrekbare lasten. Deze omvatten in principe — en voor zover zij niet reeds in aanmerking kwamen voor de bepaling van het actief getroffen door de belasting op het kapitaal — alle op 9 October 1944 reeds bestaande schulden (art. 12), alsmede de op grond van de wetten van 15, 16 en 17 October 1945 verschuldigde uitzonderlijke belastingen, nl. de kapitaalbelasting (waarvoor een maximum-aftrek van 5 % van het netto-actief toegelaten is), de buitengewone belasting op de exceptionele inkomsten, winsten en baten in oorlogstijd geboekt en de belasting op de winsten voortvloeiend uit leveringen en prestaties aan de vijand, «in de mate waarin deze inkomsten, winsten en baten, hetzij in de vorm van beleggingen, begrepen zijn in om 't even welke goederen die door de belasting op het kapitaal getroffen zijn» (art. 18).

Ten tweede wijken de wet van 1 October 1947 en het Besluit van de Regent van 7 November 1947 op zekere plaatsen af van het stelsel van de wet van 17 October 1945 wat betreft de actieve samenstelling van het patrimonium.

Als algemene regel is het patrimonium, waarnaar de geteisterden in categoriën worden gerangschikt voor de bepaling van de herstelvergoeding: de samentelling van de activa getroffen door de belasting op het kapitaal, verminderd met de lasten.

Er valt evenwel aan te stippen:

Ten eerste, dat artikel 14, 3° van het Besluit van de Regent van 7 November 1947, bij het patrimonium rekent een goed dat pas na 9 October 1944 eigendom is geworden van de geteisterde, en na die datum door oorlogsfeiten beschadigd werd (en waarvoor dus een herstelvergoeding kan worden aangevraagd), behalve indien bewezen wordt dat het goed werd verworven in tegenwaarde van goederen die reeds deel uitmaakten van op 9 October 1944 voorhanden activa.

Ten andere, dat er geen rekening gehouden wordt voor de vaststelling van het netto-vermogen van de geteisterde, met de abattementen voorzien bij artikel 14 van de wet van 17 October 1945, voor de belastingplichtige, zijn echtgenote en zijn afstammelingen (art. 16 B. Reg. 7 November 1947).

Een derde, en niet minder belangrijk, verschilpunt tussen het regime van de wet van 17 October 1945 en het stelsel ingevoerd door de wet van 1 October 1947 en het besluit van 7 November 1947 houdt verband met de wijze van schatting van zekere activa uit het vermogen.

In principe is de in aanmerking te nemen waarde deze waarop de kapitaalbelasting berekend wordt. Wij lezen evenwel in het verslag aan de Regent dat het Besluit van 7 November 1947 voorafgaat: «Anderzijds moesten de wijzen van schatting, ten einde elke betwisting en nutteloze traagheid te vermijden, op een snelle en praktische manier kunnen toegepast worden. Daar de schatting van de activa met het oog op de definitieve vestiging van de belasting op het kapitaal, vermoedelijk nog een zekere tijd zal duren, heeft de wetgever, in de mate van het mogelijke, een vluggere en vereenvoudigde methode voorzien voor de raming van zekere bestanddelen uit het patrimonium van de geteisterden.

Dit geldt hoofdzakelijk voor de onroerende goederen van nature — uitgezonderd de nijverheidsgebouwen, waarvan het kadastraal inkomen werd vastgesteld met inbegrip van de door bestemming onroerend geworden industriële uitrusting, de door de eigenaar geëxploiteerde mijnen, graverijen en groeven, alsook de bossen en bouwgronden (alle goederen waarvan de waarde minstens gelijk moet zijn aan deze aangenomen door de Dienst van de belasting op het kapitaal). De raming geschiedt door vermenigvuldiging van het kadastraal inkomen met een coëfficiënt vast te stellen bij ministerieel besluit, op advies van een technische commissie, per streek, gemeente of sectie van gemeente, volgens de aard van de goederen (art. 3, 1° alinea, B. Reg. 7 November 1947).

Het kadastraal inkomen dat in aanmerking komt is dat van 9 October 1944 voor de niet-geteisterde

goederen, en voor deze die op die datum reeds waren heropgebouwd of hersteld. Voor de andere goederen is het het kadastraal inkomen van het goed zoals het onmiddellijk vóór het geval was samengesteld: maar van het product van de vermenigvuldiging van dit inkomen door de forfaitaire coëfficiënt wordt een som afgetrokken gelijk aan 2,5 maal de waarde op 31 Augustus 1939 van de op 9 October 1944 niet herstelde schade (ibid., 2e alinea).

Een correctief wordt evenwel voorzien. Indien er een verschil is in min of meer van 20 % tussen de forfaitaire raming van het goed en de schatting aangenomen door de Dienst van de belasting op het kapitaal, dan zal deze laatste schatting in aanmerking genomen worden behalve indien, op grond van de forfaitaire raming, een akkoord reeds werd bereikt of een definitieve beslissing reeds werd getroffen betreffende de vaststelling van de herstelvergoeding (art. 3 al. 3 tot 5, B. Reg. 7 November 1947).

* * *

Op andere plaatsen nog zouden wij kunnen vaststellen dat het begrip «kapitaal» verschillend wordt opgevat in de wet van 17 October 1945 en in de wetten en besluiten over de herstelling van de oorlogsschade. Wij wensen ons echter te beperken tot het essentiële.

Wellicht is het nog te vroeg om een definitief besluit te trekken uit deze vergelijking. Met de toepassing van de wet van 1 October 1947 en van het besluit van 7 November 1947 moet nog een aanvang worden genomen. Eerst nadat de coëfficiënten voor de forfaitaire schatting van de onroerende goederen van nature, toebehorend aan de geteisterden, zullen zijn bekend, zal men kunnen oordelen of met deze vereenvoudigde ramingsmethode goede resultaten worden bereikt. Zo ja, dan zou men zich toch mogen afvragen waarom zij niet van meet af aan werd toegepast voor de schatting van de onroerende goederen, niet alleen van de gesinistreerden, maar van alle belastingplichtigen, zonder onderscheid.

Ten andere is bij de regeling van het herstel van de oorlogsschade aan private goederen duidelijk gebleken dat de besluiten van October 1944 en de kapitaalheffing — zakelijke belasting op de brutowaarde van een reeks vermogensbestanddelen — enkel fragmenten uit het archief van de belastingplichtige bekend maakten aan de administratie, en geen volledig beeld van zijn fortuintoestand: actief verminderd met passief. De technische verdiensten van deze belasting willen wij niet onderschatten — zij is zeker eenvoudiger dan de analoge heffingen in Frankrijk en in Nederland —, maar of zij voldoende gegevens verschaft b.v. om de financiële draagkracht van alle ingezetenen van het Rijk te bepalen, betwijfelen we ten eerste. Het experiment met de rangschikking van de gesinistreerden naar het vermogen is, onder dat opzicht, eerder een desillusie geweest.

Prof. Mr. J. VAN HOUTTE.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 11 Juli 1946.

Eerste voorzitter en Verslaggever: M. Soenens.
Eerste Advocaat-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

1. Samenstelling der gerechten. — Meervoudige kamer der rechtbank van eerste aanleg. — Toevoeging van advocaten. — Verplichte vermeldingen hierover in het vonnis.
2. Vonnis. — Verplichte vermelding daarin van de regelmatige samenstelling van de rechtbank.
 1. De toevoeging van advocaten als rechter in een meervoudige kamer der rechtbank van eerste aanleg, moet geschieden in de door de wet bepaalde voorwaarden. In het vonnis moet het bestaan van deze voorwaarden op ondubbelzinnige wijze geconstateerd worden. De korte vermelding in het vonnis, dat op advocaten beroep werd gedaan overeenkomstig art. 203 van de wet van 18 Juni 1869 is onvoldoende, vermits op die wijze niet kan nagegaan worden of de door de wet gestelde voorwaarden werden nageleefd. (Wet van 18 Juni 1869, art. 203; wet van 25 October 1919, enig artikel, par. XVII.)
 2. Daar de samenstelling van gerechten van openbare orde is, moet elk vonnis het bewijs behelzen dat de rechtbank, die het vonnis uitspreekt, regelmatig is samengesteld.

La Royale belge t/ Battistig.

Gelet op het bestreden vonnis op 26 Juni 1939 gewezen door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Verviers, zetelende in graad van hoger beroep;

Gelet op het arrest van dit Hof d.d. 9 Mei 1946 waarbij bevolen werd dat de zaak zal behandeld en berecht worden in de Franse taal;

Over het eerste middel tot verbreking: schending van artikelen 28 en 203 van de wet d.d. 18 Juni 1869 op de rechterlijke orde, van het enig artikel par. XVII van de wet d.d. 25 October 1919 tot tijdelijke wijziging van de rechterlijke inrichting en van de rechtspleging vóór de hoven en rechtbanken en van artikel 97 der Grondwet;

Overwegende dat de samenstelling van de rechtbanken van openbare orde is en dat elk vonnis het bewijs moet behelzen dat de rechtbank, welke het vonnis wijst, wettelijk is samengesteld;

Overwegende dat de bestreden beslissing, alsook het zittingblad, vermelden dat ze uitgesproken werd terwijl zetelden HH. G. Mayer, rechter waarnemend voorzitter, Muller en Miesen, Advocaten, toegevoegde rechters volgens artikel 203 van de wet dd. 18 Juni 1869 en het enig art. XVII van de wet dd. 25 October 1919;

Overwegend dat artikel 203 van de wet dd. 18 Juni 1869 de kamers met drie rechters van de rechtbanken van eerste aanleg, in geval de werkelijke en plaatsvervangende rechters belet zijn, toelaat de zetel aan te vullen met beroep te doen op een advocaat, op voorwaarde dat deze Belg, 25 jaar oud, aan de balie gehecht en, volgens de orde der tabel, de oudste aanwezige advocaat weze; dat het enig

artikel XVII van de wet dd. 25 October 1919, bij gebrek aan een voldoende getal plaatsvervangende rechters, toelaat de rechtbank aan te vullen door beroep te doen op een of twee advocaten die voldoen aan de bij § 3 van artikel 203 van de wet dd. 18 Juni 1869 gestelde eisen;

Overwegende dat de advocaten, om het ambt van rechter te vervullen, slechts kunnen opgeroepen worden in de voorwaarden welke de wet bepaalt, dat het bestaan van die voorwaarden op een ondubbelzinnige wijze moet vastgesteld worden;

Overwegende dat de korte vermelding van het vonnis, dat de advocaten opgeroepen werden overeenkomstig artikel 203 van de wet dd. 18 Juni 1869, niet toelaat na te gaan, of de hierboven aangeduide wettelijke voorwaarden vervuld waren;

Overwegende dat uit die beschouwingen blijkt dat die bestreden beslissing de in het middel aangeduide wetsbepalingen geschonden heeft;

Om die redenen:

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van de rechtbank van eerste aanleg te Verviers en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van het vernietigde vonnis;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg te Verviers, anders samengesteld en zetelende als rechter in hoger beroep.

NOOT: Door de Belgische en de Franse rechtspraak wordt een vermoeden van belet van de titelvoerende rechter aangenomen, telkens wanneer hij door een andere rechter vervangen wordt. (Zie Braas, Précis de procédure civile, T. I, nr 55 (noot 2); Rép. pratique, V^o, Organisation judiciaire, nrs 155 e.v., en de aldaar geciteerde rechtspraak.) Dit vermoeden bestaat echter niet wanneer een advocaat wordt toegevoegd om het college voltallig te maken. Vereist is dan, dat een deels het belet van de titelvoerende en plaatsvervangende rechters uitdrukkelijk geconstateerd wordt en dat anderdeels vermeld wordt, dat de toegevoegde advocaat Belg is, ingeschreven op de tabel der orde en onder de aanwezige confrères de oudste is. (Zie Rép. prat., V^o, Organisation judiciaire, nrs 158, 361, 400.)

Het bovenstaande arrest zegt, dat uit het vonnis de regelmatige samenstelling van de rechtbank moet blijken. De cassatierechter neemt echter aan, dat het vonnis t.a.v. dit punt door de vermelding van het zittingblad kan aangevuld worden. Het besproken arrest legt overigens in zijn motivering een verband tussen vonnis en zittingblad, wanneer het verklaart: «overwegende, dat de bestreden beslissing, alsook het zittingblad vermelden dat, enz.». Men vergelijkte o.m. Cassatie, 11 December 1933, Pas. 1934, I, 102; artt. 138 en 142 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; art. 36 van het Decreet van 30 Maart 1808; Rép. prat., V^o, Jugements et arrêts, nr 333; Braas, Précis de procédure civile, T. I, nrs 63 e.v., T. II, nrs 916 e.v.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 10 November 1947.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. de Clippele.
Advocaat-Generaal: M. Colard.

Ontvankelijkheid (in strafzaken). — Memorie van cassatie, neergelegd door de burgerlijke partij zonder tussenkomst van een advocaat.

De memorie, die door de burgerlijke partij neergelegd wordt op de griffie van het Hof van Ver-

breking, zonder tussenkomst van een advocaat bij dit Hof, is niet ontvankelijk. (Sv. art. 424.)

Van Walle b. p. t/ Vereecken, Preux en Jacqmain.

Gelet op het bestreden vonnis gewezen op 7 Juli 1947 door de Rechtbank van Dendermonde zetelende in graad van beroep;

Overwegende dat aanlegger, burgerlijke partij, geen middel inroept in zijn verklaring van voorziening;

Overwegende dat een memorie door aanlegger nedergelegd werd ter griffie van het Hof van Verbreking zonder tussenkomst van een advocaat bij dit Hof;

Dat die memorie derhalve niet ontvankelijk is (artikel 424 van het Wetboek van Rechtspleging in Strafzaken en artikel 53 van het besluit van 15 Maart 1815);

En overwegende dat het Hof, op de burgerlijke vordering, geen middel ambtshalve opwerpt;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Verwijst aanlegger tot de kosten;

Veroordeelt hem tot het betalen van een schadevergoeding van 150 fr. aan ieder der partijen Vereecken en Jacqmain aan dewelke de voorziening werd betekend.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 4 Februari 1948.

Voorzitter : M. Heyse.

Raadsheren : M. Pouppez de Kettenis en Bareel.

Advocaat-Generaal : M. De Vooght.

Pl. : Mrs Van Leynseele, Corneillie, Donnet en De Schryver.

1. Sleepovereenkomst. — Vrijstelling van aansprakelijkheid krachtens art. 12 van het reglement van 13 Mei 1943. — Onwettig.
2. Hulpbetoon. — Recht van het slepende schip op hulploon vanwege het gesleepte schip?

1. *De vrijstelling van het slepende schip van elke aansprakelijkheid wegens de tijdens de uitvoering van de sleepovereenkomst ontstane schade, gesteund op art. 12 van het reglement van 13 Mei 1943, is onwettig, daar deze bepaling, uitgevaardigd overeenkomstig de wet van 7 September 1939, niet valt binnen het kader van de gevallen, die bij besluiten of reglementen krachtens deze wet mochten geregeld worden. (Grondwet, art. 107.)*

2. *Het slepende schip heeft geen recht op loon wegens hulp verleend aan het gesleepte schip, wanneer het eensdeels door zijn schuld de hulpverlening heeft nodig gemaakt en anderdeels slechts diensten heeft bewezen, die als uitvoering van de sleepovereenkomst moeten worden beschouwd. (Wetten op de zee- en binnenvaart, artt. 259 en 263.)*

La Sambre t/ Remorquage Letzer en Remorquage Letzer t/ Cimenteries et Briqueteries Réunies.

Overwegende dat de zaken nrs 8538, 8638, 8680 van de Algemene Rol, verknocht zijn en dienen samengevoegd te worden;

Overwegende dat de Naamloze Vennootschap « La Sambre » beroepster is van het vonnis, daar het hare vraag tot schadevergoeding afgewezen heeft, vraag gegrond op het feit dat haar schip « La Clyde », gesleept door de sleepboot « Actif », van geïntimeerde « Remorquage Letzer », in aanraking gekomen is met een pijler der afgebrokene spoorwegbrug over de Schelde, te Temsche;

Overwegende dat de naamloze vennootschap « Remorquage Letzer » insgelijks beroepster is, tegen hetzelfde vonnis, voor zoveel het de vraag welke die maatschappij ingesteld had, tegen de naamloze vennootschap « Vervoer », de naamloze vennootschap « Cimenteries et Briqueteries réunies », Pierre Henri Van den Heuvel afgewezen had van hare vraag tot schadevergoeding voor verleende hulp;

Overwegende dat de eerste rechter, doeltreffend de bestanddelen der zaak onderzocht en gewogen heeft, en met redenen aangegeven heeft dat de betwisting alleenlijk te wijten is aan de fouten gepleegd door de kapitein van de sleepboot « Actif », toebehorende aan de naamloze vennootschap « Remorquage Letzer »;

Overwegende dat uit geen enkel bestanddeel der zaak blijkt dat welke fout ook, zou kunnen ten laste gelegd worden van de schipper van de « C.B.R. 21 », toebehorende aan de naamloze vennootschap « Cimenteries et Briqueteries Réunies », zomin als aan een der andere schepen der sleep getrokken door de sleepboot « Actif », die allen, voor wat hen betreft, alles gedaan hebben wat in hun macht was om de nadelige gevolgen van de vaartfouten van de sleepboot « Actif » te verminderen of deze weg te cijferen; fouten welke hun oorsprong hebben in de onverwachte en zonder verwittiging gedane koersverandering van de sleepboot;

Overwegende dat niettegenstaande die vaststaande feiten de eerste rechter de maatschappij « La Sambre » van hare vraag afgewezen heeft, daar een reglement van 13 Mei 1943 alle verantwoordelijkheid voor ongevallen, gedurende een sleping, ten uitsluitelijke laste van de gesleepte boten legt, welke ook de fouten van de sleepboot zouden zijn;

Overwegende dat de naamloze vennootschap « La Sambre » aanhaalt dat dit artikel 12 van voormeld reglement, zonder toepassing is, daar het onwettig is en buiten de perken der bevoegdheid van de overheden, die het uitgevaardigd hebben, valt;

Overwegende dat met gegronde redenen de naamloze vennootschap « La Sambre » die stelling inroept; dat inderdaad gezegd reglement van 13 Mei 1943 (Staatsblad 29 Mei 1943), van de regels ingesteld door artikel 1382, enz. van het Burgerlijk Wetboek afwijkt, voor wat de verantwoordelijkheid in geval van ongevallen betreft;

Overwegende dat de wet van 7 September 1939, ingevolge dewelke dit besluit genomen is geweest, aan de Koning, en later, aan degene die gedurende de bezetting het recht van de reglementering waarnamen, het recht gaf, bij besluiten in Ministerraad genomen, in geval van hoogdringendheid, in de gevallen door die wet voorzien, zekere maatregelen te nemen, namelijk : 3° om het krediet te behouden en de economische en financiële intresten van het

land te behouden; dat enkel dit 3° van artikel 1 der wet van 7 September 1939 in aanmerking zou kunnen komen, maar dat men zich wel afvraagt welke invloed de wetgeving op de verantwoordelijkheid, zoals zij uit het Burgerlijk Wetboek spruit, zou kunnen hebben op die economische en financiële toestand van het land;

Overwegende dat de afwijkingen van het algemeen en bestaand recht van nauwe verklaring zijn;

Overwegende dat het aan de rechtbanken behoort, alvorens toepassing te doen van besluiten of reglementen genomen ten gevolge van de wet van 7 September 1939, afwijkende van de bestaande wetgeving, na te gaan of zij genomen zijn in het kader van de gevallen voorzien door de wet;

Overwegende in kwestieus geval, het blijkt dat het reglement van 13 Mei 1943, in zijn artikel 12, de perken door de wet van 7 September 1939 gesteld, te buiten gegaan is, en dan ook onwettig moet verklaard worden;

Overwegende overigens, dat gedurende de debatten in de Senaat de regering stellig verklaard heeft dat de wet in de bespreking (wet der 7 September 1939) in geen geval de bevoegdheid of de vormen van de werking der rechtbank zou aanraken; dat het kwestieus reglement in tegenstrijd is met die verklaring;

Overwegende, overigens, dat het reglement van 13 Mei 1943 zich beroept op het besluit van 24 September 1941, door hetwelk de reglementen zelve zouden uitgevaardigd zijn door « le groupement belge de remorquage », zouden moeten goedgekeurd worden door de bevoegde Minister, in casu Secretaris-Generaal; dat dit besluit, en in het bijzonder artikel 12 enkel reglementen beoogt welke voor doel hebben de goede uitbating van een sleepdienst te verzekeren, en de stichting van burelen en hun territoriale omschrijving;

Maar dat er geen woord gezegd wordt over de regelen om de betwistingen wegens het uitvoeren der sleep-overeenkomsten te beslechten, in het bijzonder voor wat betreft de verantwoordelijkheid bij ongevallen;

Overwegende dat het blijkt uit deze beschouwingen dat artikel 12 van het reglement van 13 Mei 1943 buiten de perken van de wet van 7 September 1939 valt, en dan ook onwettig is;

Overwegende dat de ganse verantwoordelijkheid van het ongeval dan ook dient gelegd te worden op de naamloze vennootschap « Remorquage Letzer »; dat de akties in vrijwaring dan ook ongegrond zijn;

Overwegende dat de vraag van de naamloze vennootschap « Remorquage Letzer » tot vergoeding voor hulpverlening, ook ongegrond is daar de hulp die verleend is geworden, genoodzaakt werd door de fouten van de sleepboot van de naamloze vennootschap « Remorquage Letzer » en begrepen waren in de verplichting die de maatschappij aangenomen had, de gesleepte schepen in goede staat en veilig ter bestemming te brengen;

Overwegende dat de vraag der naamloze vennootschap « La Sambre » dan ook als gegrond voorkomt;

Om deze redenen :

Het Hof, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord in zijn eensluidend advies, gegeven in openbare zitting door de heer De Vooght, advocaat-generaal;

Alle verdere besluiten van de hand wijzende, als ongegrond;

Voegt de zaken nummers 8538, 8638 en 8680 samen en uitspraak doende door een arrest :

1) Ontvangt de beroepen, er recht op doende;

Doet het bestreden vonnis te niet;

Zegt voor recht dat artikel 12 van het reglement van 13 Mei 1943 op de sleepdienst onwettig is, en dient als niet bestaande aangezien te worden;

Uitspraak doende op de vraag nr 8538;

Zegt de vraag gegrond;

Veroordeelt de naamloze vennootschap « Remorquage Letzer » te betalen aan de naamloze vennootschap « La Sambre » de som van 183.172 frank, met de vergoedende intresten van af 16 Maart 1945 tot 9 November 1945 en de gerechtelijke intresten van af 9 November 1945 tot de dag der betaling;

Uitspraak doende op de vragen 8638 en 8680 :

Zegt ze ongegrond, wijst ze af;

Veroordeelt de partij Demeuse (N. V. « Remorquage Letzer ») tot alle de kosten der twee gedingen, tegenover alle partijen.

NOOT: Het reglement van 13 Mei 1943, uitgevaardigd krachtens het besluit van 21 September 1941, werd door een Londens wetsbesluit van 5 Mei 1944 nietig verklaard. (Zie art. I, A.20 en C.) Bij wetsbesluit van 12 December 1944 (Staatsblad 16 December 1944), houdende oprichting van de Belgische sleepvaartgroepering, werd het nietig verklaarde reglement evenwel opnieuw ingevoerd. Dit wetsbesluit is eveneens gesteund op de wet van 7 September 1939.

Een vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, 2 October 1945, R.W. 1946-1947, 1045, heeft beslist, dat de schipper, die contractueel de door de Belgische sleepvaartgroepering vastgestelde sleepconditiën (die nietig werden verklaard) tijdens de oorlog heeft aanvaard, onder dwang gehandeld heeft.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 3 Maart 1948.

Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : M.M. Lagae en Van den Abeele.

Subst. Procureur-generaal : M. Bohyn.

Pleiter : M. Hubené.

Overspel. (Onderhoud van bijzit). — Vervolgbaarheid na echtscheiding? — Vereisten voor strafbaarheid krachtens art. 389 S. W.

De echtscheiding doet de vervolgbaarheid van het overspel-delict alleen vervallen, wanneer het vonnis in kracht van gewijsde gegaan is en in de registers van de burgerlijke stand werd overgeschreven. (S.W. artt. 389 en 390; B.W. artt. 264 en 266bis.)

Voor de strafbaarheid krachtens art. 389 S.W. volstaat het, dat de man regelmatig vleeselijke gemeenschap heeft met dezelfde vrouw in een woning, waar hij, ook zonder aldaar gedomicilieerd te zijn, in werkelijkheid verblijft en zich als tehuis kan beschouwen.

O. M. t/ De Somville.

Overwegende dat beklagde en het Openbaar

Ministerie tijdig en op geldige wijze in hoger beroep zijn gekomen ;

Over de ontvankelijkheid der strafvervolgning :

Overwegende dat beklagde vergeefs aanvoert dat bij vonnis der rechtbank van eerste aanleg te Gent dd. 21 Februari 1948, de echtscheiding te zijnen voordele werd toegelaten ;

Overwegende dat zolang dit vonnis geen kracht van gewijsde gekregen heeft en door de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand niet in zijn registers is overgeschreven, het huwelijk blijft bestaan en de echtgenote derhalve de bekwaamheid behoudt om in hare klacht te volharden ;

Over de grond der zaak :

Overwegende dat, als bestanddeel van het wanbedrijf van onderhoud ener bijzit in het echtelijk huis, het door de strafwet geenszins is vereist dat de man in het levensonderhoud voorzie der vrouw met dewelke hij in schuldige betrekkingen leeft, noch dat de bijzit door hem worde gemainteneerd ;

Overwegende dat het woord « onderhouden », in art. 389 van het strafwetboek, gene andere betekenis heeft als het woord « houden », door de wetgever gebruikt in art. 230 van het burgerlijk wetboek ;

Overwegende dat beklagde dus vruchteloos aanvoert dat de vrouw met dewelke hij op heter daad van overspel is betrapt geworden, een door haar zelf gehuurd huis bewoont en, door het bedrijf dat zij aldaar uitoefent, over eigen bestaansmiddelen beschikt ;

Overwegende dat, voor het plegen van het wanbedrijf voorzien bij art. 389 S. W. B. het volstaat dat de man voortdurend vleeselijke omgang hebbe met een zelfde vrouw in een woning waar hij, ook zonder aldaar gedomicilieerd te zijn, in werkelijkheid verblijft, en zich als te huis kan beschouwen en welke derhalve als het echtelijk huis moet worden aangezien ;

Overwegende dat in casu de verwezenlijking dier bestanddelen ten genoegen van rechte blijkt uit de door beklagde afgelegde, en door zijn bijzit beaamde, bekentenis, bij de vaststelling van het overspel in het huis waar zij samen ene kapperszaak uitbaten, dat zij, na over ongeveer een jaar kennis te hebben gemaakt, « sedert drie weken gemeenschappelijke vleeselijke liefdebetrekkingen onderhielden en als man en vrouw leefden » ;

Overwegende dat gelet op de grond tot verlichting van straf spruitende uit beklagdes vorig goed levensgedrag, de hem door het beroepen vonnis opgelegde geldboete rechtmatig is en als een gepaste beteugeling van het in zijnen hoofde bewezen feit der telastlegging voorkomt ;

Om deze redenen :

Gelet op de wetsbepalingen in het beroepen vonnis aangehaald en bovendien op art. 194 wetboek van strafvordering en art. 24 der wet van 15 Juni 1935, door de heer Voorzitter op deze terechtzitting aangeduid ;

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak ;

Ontvangt het beroep van beklagde en van het Openbaar Ministerie en er op rechtdoende ;

Bevestigt de bestreden beslissing en verwijst beklagde in de kosten gevallen, enz.

NOOT : Tegen dit arrest werd door de verdachte cassatie aangekend. Betreffende het verval van de strafvervolgning na de overschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand, vgl. o.m. Cassatie 28 Juni 1943, Pas. 1943, I, 269; Braas, *Traité élémentaire de droit criminel*, 33-36 en 56-57; Schuind, *Traité pratique de droit criminel*, I, 273-275, II, 106-107. Met de afstand van de klacht (vgl. art. 2, wet van 17 April 1878) worden gelijkgesteld, de verzoening der echtgenoten, de vergiffenis, de echtscheiding of de dood van een der echtgenoten.

Betreffende de bestanddelen van het delict van onderhoud ener bijzit en de begrippen « onderhouden » en « echtelijk huis », vgl. Cassatie, 2 Juni 1930, Pas. 1930, I, 242; 22 Februari 1932, Pas. 1932, I, 79; 7 December 1936, Pas. 1936, I, 441; 25 November 1940, I, 303; 8 November 1943, Pas. 1944, I, 39; 8 October 1945, Pas. I, 237; 31 Maart 1947, R. W. 1946-1947, 1131. Zie ook Schuind, a.w., I, 271-272.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

3 April 1947.

Voorzitter : M. De Necker.

Pleiters : Mrs. Roelandts, Soudan (Brussel), Van den Berghé en Pollefeys.

1. Vervoerovereenkomst. — Kosteloos vervoer. — Aard van de eventuele aansprakelijkheid van de vervoerder.
2. Gewijsde. — Beschikking van buitenvervolginstelling.
3. Aansprakelijkheid. — Begrip van fout.
4. Kosteloze rechtsbijstand. — Bevoegdheid van de rechter bij wie de zaak aanhangig is.

1. *Bij kosteloos vervoer zal de afwezigheid van een vervoerprijs er meestal op wijzen, dat de vervoerder niet het inzicht heeft een verbintenis aan te gaan. Dit is echter niet altijd het geval, daar de prijs geen essentieel bestanddeel van de vervoerovereenkomst is.*

Wie een persoon vrijwillig vervoert en deze vóór de aankomst ter bestemming zonder gegronde redenen doet uitstappen, zal hiervoor, niet op grond van een contract maar eventueel van een fout aansprakelijk kunnen gesteld worden.

2. *De beschikking van buitenvervolginstelling heeft een voorlopig karakter en bezit derhalve geen gezag van gewijsde. (B.W. art. 1351.)*

3. *De fout is een daad, welke een normaal voorzichtig man in het leiden van zijn dagelijks leven niet zou hebben gesteld. (B.W. art. 1382.)*

4. *De rechter, bij wie de zaak aanhangig is, kan, in dringende gevallen, het voordeel van de kosteloze rechtspleging toestaan voor de akten, die hij bepaalt. (Wet van 29 Juni 1929, art. 18.)*

Auteveld t/ Van Nieuwenhuize en S. V. La Prévoyance.

Overwegende dat door dagvaarding van 27 Juni 1946 eiseres, handelende in eigen naam als moeder wettige voogdes van haar minderjarig kind, solidaire veroordeling vraagt van André Nieuwenhuysse, autovoerder, en Henri Nieuwenhuysse, vervoerondernemer, tot betaling ener schadevergoeding van fr. 2.500,90 + 8.893,74 + 873.837,10 + 100.000 + 50.000, verhoogd met de compensatoire en rechterlijke intresten voor de schade, berokkend door het overlijden, bij ongeval, van haar echtgenoot, waarvan verweerders aansprakelijk worden gesteld; dat deze zaak ingeschreven is ter A. R., nr 6531;

Overwegende dat door dagvaarding van 1 Juli 1946, eiseres in eigen naam handelende, aan ver-

weerster « La Prévoyance Sociale », samenwerken de verzekeringsmaatschappij, betaling vraagt van fr. 100.000,—, verhoogd met de rechterlijke rente, op grond ener verzekeringsovereenkomst, afgesloten tussen verweerster en Emiel Segers, echtgenoot van eiseres, ten voordele van deze laatste, voor het geval van overlijden; dat deze zaak ingeschreven is ter A. R. onder nr 6530;

Overwegende dat beide geschillen verknocht zijn en dienen samengevoegd; dat, immers spruit uit de aard der tegengeworpen middelen, dat de beslissing aangaande een der vorderingen invloed kan hebben op de beslissing te treffen in de andere;

Overwegende dat eiseres de kosteloze rechtspleging aanvraagt;

I. — *In feite :*

Overwegende dat de echtgenoot van aanlegster, Emiel Segers, geassocieerd was met Jos. Debels, voor het handeldrijven in bureelmeubelen en benodigdheden;

Overwegende dat zij overeengekomen waren met Henri Nieuwenhuyse voor een vervoer te doen van Brussel naar Kortrijk;

Overwegende dat op 22 Januari 1946 Debels Jozef en Segers Emiel naar Brussel gegaan zijn per spoor om er levering te nemen van bureelbenodigdheden;

Overwegende dat deze benodigdheden moesten vervoerd worden door verweerder Henri Nieuwenhuyse;

Overwegende dat de autovrachtwagen « Ford », gevoerd door André Nieuwenhuyse, uit Brussel rond 18 uur vertrok;

Dat, buiten de geleider, in de cabine Ducaté Jean en Desmit André plaats genomen hadden en Segers Emiel en Debels Jos. langs achter in de camionnette waren;

Overwegende dat tussen St Eloois-Vijve en Desselem, op de baan van Gent naar Kortrijk, ongeveer ter hoogte der herberg « De Zwaan », rond 24 uur, Segers Emiel uit de camionnette viel;

Overwegende dat het slachtoffer opgeraapt werd, verzorgd werd door Dr. Wielfaert, van St. Eloois-Vijve, en naar de Nieuwe Kliniek van Waregem werd overgebracht waar het overleed kort na de overbrenging;

II. — *In rechte :*

Overwegende dat volgens dagvaarding, eiseres zich beroept : 1) tegenover de geleider André Nieuwenhuyse : a) op een vervoerovereenkomst; b) op de delictuele of quasi-delictuele fout door hem begaan; 2) tegenover de vervoerondernemer Henri Nieuwenhuyse : a) op zijn aansprakelijkheid wegens de delictuele of quasi-delictuele daden gesteld door zijn ondergeschikte; b) op de overeenkomst van vervoer;

A. — *Aangaande de actie gericht tegen Nieuwenhuyse :*

1) Wat betreft de actie zoals deze haar grond vindt in een overeenkomst van vervoer;

Overwegende dat eiseres zich beroept op een overeenkomst van vervoer;

Overwegende dat de overeenkomst van vervoer door verweerders ontkend is;

Overwegende dat de overeenkomst van vervoer deze is, waarbij een persoon zich verbindt, hetzij personen, hetzij goederen te vervoeren van een bepaalde plaats naar een andere;

Overwegende dat verweerders het ontstaan van een vervoerovereenkomst ten gunste van Emiel Segers formeel loochenen;

Dat zij bekennen dat tussen Debels en Segers enerzijds en Henri Nieuwenhuyse een overeenkomst tot stand gekomen is voor het vervoer van goederen van Brussel naar Kortrijk, maar absoluut betwisten dat het personenvervoer van Segers en Debels er in begrepen was;

Dat ten hoogste tweede verweerder, als onvergoede vervoerder (transporteur *bénévole*) alleenlijk zou kunnen gehouden worden van zijn zware fout;

Overwegende dat verweerders schijnbaar het stelsel huldigen dat het kosteloos vervoer geen contract is van vervoer;

Overwegende dat de prijs geen essentieel bestanddeel is der overeenkomst van vervoer;

Dat de vervoerovereenkomst tot stand komt van dan af dat een partij zich verbindt een zaak of een persoon van een plaats tot een andere te vervoeren en de andere partij er in toestemt;

Maar dat, opdat een contract tot stand zou komen, het « animus » aanwezig moet zijn, d.w.z. het gemeenschappelijk inzicht moet bestaan, enerzijds een verbintenis aan te gaan, anderzijds aanspraak te mogen doen op een verbintenis;

Overwegende dat een overeenkomst van vervoer ontstaan is tussen Henri Nieuwenhuyse enerzijds en Segers en Debels anderzijds voor een vervoer van Brussel naar Kortrijk;

Dat dit spruit uit de factuur, uitgegeven door en op naam van Henri Nieuwenhuyse;

Overwegende nochtans dat spruit uit de omstandigheden der zaak dat deze overeenkomst alleenlijk het vervoer van goederen als voorwerp had;

Dat onder meer, Segers en Debels niet met de camionnette naar Brussel vertrokken zijn, maar wel per spoor;

Dat de vervoerder Nieuwenhuyse twee mannen medegegeven had als helpers voor het laden, en medegeleiders, zodat de diensten van Segers en Debels te dien einde absoluut overbodig waren;

Dat Debels, tijdens het onderzoek uitdrukkelijk verklaard heeft : « In Brussel hadden wij een afspraak met Nieuwenhuyse Andréas om samen met zijn auto en onze bureelbenodigdheden af te komen »;

Overwegende dat tussen Nieuwenhuyse Andréas enerzijds, Segers en Debels anderzijds, geen vervoerovereenkomst tot stand gekomen is;

Overwegende dat te Brussel, op aanvraag van Segers en Debels, de geleider der camionnette « Ford » aanvaard heeft, dezen kosteloos te laten medereizen naar Kortrijk;

Overwegende dat, door instemmen met Segers' vraag, de geleider geenszins het inzicht had een verbintenis aan te gaan, maar alleenlijk wilde aangenaam zijn;

Dat het « animus contrahendae obligationis » afwezig was;

Overwegende dat, dit zo waar is, had de geleider de toelating moeten intrekken vóór zijn vertrek uit

Brussel, noch Segers noch Debels hem rechterlijk konden dwingen of een schadevergoeding vragen wegens contractbreuk;

Dat men tevergeefs zou tegenwerpen dat, eens dat de geleider vrijwillig zijn passagiers opgenomen had, hij deze niet in de steek mocht laten maar verplicht was ze te voeren naar hun bestemming;

Dat dit echt is, niet omdat de geleiders gehouden is « in contractu », maar omdat door zijn passagiers, zonder grondige redenen te doen uitstappen onder weg, hij een fout begaat waarvan hij zou kunnen aansprakelijk gesteld worden;

Overwegende dat, indien het kosteloos vervoer niet noodzakelijk een contract uitsluit, de kosteloosheid in de meeste gevallen er op zal wijzen dat de praesteerder van vervoer het inzicht niet had een verbintenis aan te gaan;

Dat de heersende rechtspraak meestal in die zin in (zie : Hénusse, *Le Transport bénévole*, Bull. Ass. 1932, bl. 8; De Villé, *Observations sur le transp. bénévole*, Bull. Ass. 1932, bl. 237; Beroep Luik, 23 Februari 1937, Bull. Ass. 1938, bl. 224; Beroep Gent, 19 Mei 1937, Pas. 1938, II, bl. 62; Beroep Luik, 9 Juli 1937, Bull. Ass. 1937, bl. 671; Beroep Luik, 7 Maart 1933, Bull. Ass. 1933, bl. 134; Beroep Gent, 4 Maart 1935, Bull. Ass. 1935, bl. 431); dat dus in dit geval vervoerder ten kosteloozen titel en vervoerde, derden zijn tegenover elkander;

2) Wat betreft de actie zoals deze haar grond vindt in een delictuele of quasi-delictuele fout;

Overwegende dat eiseres beweert dat Andréas Nieuwenhuyse een fout begaan heeft door Segers op te nemen in de camionnette, waarvan hij geleider was, in onvoldoende voorwaarden van veiligheid, en hij dus op grond van artikel 1832 B.W., daarvoor aansprakelijk moet gesteld worden;

Dat zij beweert dat Henri Nieuwenhuyse aansprakelijk is voor de daden gesteld door zijn aangestelde in het uitoefenen van zijn opdracht;

Overwegende dat eiseres volgende fouten aanstipt:

1) de plaats aangewezen aan het slachtoffer in de camionnette was tot personenvervoer niet geschikt en gevaarlijk voor ongeval; 2) geleider heeft het slachtoffer opgenomen in bedronken staat, dat zijn evenwicht compromiteerde, bijzonderlijk op de gevaarlijke plaats waar het zich bevond; 3) de bepalingen aangaande de medegenomen personen en de zekerheidsmaatregelen opgelegd door de besluiten toepasselijk op de ondernemers van vervoer van goederen werden niet toegepast;

Overwegende dat eiseres niet alleenlijk de fout of schuld hoeft te bewijzen, maar ook het oorzakelijk verband tussen de schuld en de berokkende schade;

Overwegende dat de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk op 13 April 1946 een bevel van niet-vervolgving heeft verleend in zake ongeval Segers Emiel van 22-23 Januari 1946 te St. Eloois-Vijve;

Dat artikel 418 S.W.B., waarop de vervolging droeg, de lichtste onvoorzichtigheid voorziet;

Overwegende dat de bevelen van buitenvervolgstelling uitgevaardigd door de raadkamer, maar een voorlopig karakter hebben;

Dat derhalve het altijd vrijstaat aan een partij

voor de burgerlijke rechter feiten voor te brengen welke vóór de raadkamer onbekend waren;

Overwegende dat de plaats aangewezen aan het slachtoffer Segers, in de camionnette, op zich zelf genomen niet bijzonder gevaarlijk was;

Dat immers spruit uit het onderzoek der rijks-wacht, dat Segers Emiel en Debels Joseph, alle beide langs achter in de camionnette gezeten waren, op de beide kanten, bij de bureelbenodigdheden;

Dat de rijkswachters bestatigden dat « de camionnette was geladen met bureelbenodigdheden waarbij er op de beide uiteinden een plaats vrijgebleven was waar Debels en Segers hadden plaatsgenomen »;

Dat zij er bij voegen dat de camionnette gedeeltelijk gesloten was met een bache, doch dat deze langs onder niet toegegespt was;

Overwegende dat verweerder Andréas Nieuwenhuyse, door het slachtoffer op te nemen in deze voorwaarden, geen fout begaan heeft, d.w.z. een daad welke een normaal voorzichtig man in het leiden van zijn dagelijks leven niet zou hebben gesteld;

Dat het beste bewijs hierin bestaat dat Debels, die in dezelfde voorwaarden reisde, op geen ogenblik zijn evenwicht heeft verloren;

Overwegende dat, volgens de gegevens van de bundel, Segers in slaap gevallen is, en onder de invloed van de slaap, zijn evenwicht heeft verloren, met gans het gewicht van zijn lichaam op de bache heeft gedrukt, tussen de bache en het koetswerk heeft gegleden en op de grond terecht gekomen is;

Overwegende dat de geleider reed in rechte lijn, op een betonnen baan en met een gematigde snelheid;

Dat geen fout in het sturen van de camionnette hem verweten wordt;

Overwegende dat eiseres beweert dat minstens de geleider een fout heeft begaan met Segers verder te voeren wanneer hij bedronken was;

Dat zij een reeks feiten aanvoert en aanbiedt te bewijzen waaruit deze staat van dronkenschap zou blijken;

Dat zij onder meer — de besluiten der partij « La Prévoyance Sociale » toeëigende — beweert dat Segers om 18 uur uit Brussel vertrokken is; dat te Assche de geleider der camionnette hulp geboden heeft aan mevrouw Malfroid, dewelke daar het slachtoffer geweest was van een rijongeval; dat Segers en de andere, tijdens het onderzoek dienaangaande zich in een herberg begaven; dat zij mevrouw Malfroid naar Gent medenamen, maar onderweg nog een drankgelegenheid bezochten; dat zij te Gent de « Café des Trois Suisses » bezochten; dat rond 21 uur te St. Maartens-Laetem, zij een oponthoud hadden in de « Chalet du Relais », waar Segers zich deed opmerken door zijn ongepast en rumoerig optreden; dat de reis voortgezet werd rond 23 uur en het ongeval zich voordeed rond middernacht;

Overwegende dat het bewijs door getuigen, door zijn aard, onzeker is, daar alles afhangt van het geheugen en de goede trouw der getuigen;

Dat daarbij moet gevoegd worden dat, hoe ouder de feiten zijn, hoe moeilijker getuigen zullen kunnen gevonden worden voor het tegenenkwest;

Overwegende dat uit de aangehaalde feiten niet noodzakelijk zou kunnen afgeleid worden dat Segers op het ogenblik van het ongeval onder invloed van de drank was, en dus dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de beweerde staat van dronkenschap en het ongeval;

Overwegende dat deze beweerde staat van dronkenschap waarin Segers zich zou bevonden hebben, van meet af aan tegengesproken wordt;

Dat de getuigen, kort na het ongeval, onderhoord, eenparig verklaren dat niemand bedronken was;

Dat dit bevestigd wordt door het feit dat de geleider Nieuwenhuysse, van Brussel tot op de plaats van het ongeval, de camionnette behoorlijk gestuurd heeft en zonder het minste incident, dan wanneer hij in de herbergen verbruikt had met de andere passagiers;

Overwegende dat de verbalisanten, kort na het ongeval, in hun proces-verbaal bestatigen « dat geen enkel der vier personen welke zich op het bureel der brigade hebben aangeboden, onder invloed van de drank verkeerde »;

Overwegende dat het blijkt uit een getuigenschrift van Dr. Fernand Rossel, heelkundige der kliniek te Waregem, waar het slachtoffer werd gedragen, en aan hetwelk deze dokter een lumbaal punctie heeft gedaan, « dat het slachtoffer Segers absoluut niet bedronken was »; « Bij de massieve uitademing kon geen de minste alcoholreuk waargenomen worden »;

Overwegende dat blijkt uit een attest van Dr. Wielfaert, dewelke onmiddellijk na het ongeval ter plaats werd geroepen, « dat Segers Emiel geen enkel teken vertoonde waaruit kon besloten worden dat hij op het ogenblik van zijn ongeval, onder invloed van alcohol was »;

Overwegende dat men tevergeefs zou tegenwerpen dat geen bloed uit het lijk werd getrokken om het te ontleden;

Overwegende dat vervoerder Nieuwenhuysse vanaf 26 Januari verwittigd werd dat hij als burgerlijk aansprakelijk werd aangezien, en de « Prévoyance Sociale » vanaf 24 Januari en schriftelijk op 26 Januari verwittigd werd van het ongeval;

Dat het niet aan de weduwe was, maar wel aan de tegenpartijen welke gebeurlijk een middel van verval wilden laten gelden, zulke ontleding, desgevallend, uit te lokken;

Dat nu zulk onderzoek onmogelijk geworden is, deze nalatigheid en dit gebrek, de weduwe welke de last van het bewijs draagt, niet ten laste kunnen gelegd worden;

Overwegende dat geen fout dus tegenover verweerder Andréas Nieuwenhuysse bewezen is;

Dat Henri Nieuwenhuysse alleenlijk aansprakelijk gesteld zijnde voor zijn aangestelde, de eis tegenover hem ook als ongegrond voorkomt;

B. — *Aangaande de actie gericht tegen de S. V. « La Prévoyance Sociale » :*

Overwegende dat op 20 September 1935, de echtgenoot van eiseres Segers Emiel, een overeenkomst van verzekering sloot met verweester ten voordele van eiseres, voor een bedrag van fr. 100.000 in geval van overlijden;

Overwegende dat in artikel II, wat betreft het uitgesloten risico, bepaald wordt « Elle (la société) ne répond pas des accidents provenant de l'ivresse et d'une manière générale de tous actes notoirement périlleux que ne justifie aucune nécessité professionnelle »;

Overwegende dat verweester zich hierop beroept; dat zij aanvoert : 1) dat verzekerde Segers in staat van dronkenschap was tijdens het ongeval; 2) dat verzekerde een gevaarlijke daad gesteld heeft;

1. — *Wat betreft de staat van dronkenschap :*

Overwegende dat de last van het bewijs op verweester weegt, dat zij een uitzondering inroept;

Overwegende dat dit middel hetzelfde is, wat de feiten betreft, als dit ingeroepen tegenover Andréas Nieuwenhuysse;

Overwegende dat, zoals hierboven uiteengezet, dit middel niet gegrond is;

Dat, om zelfde redenen, het aangeboden getuigenbewijs van de hand moet gewezen worden;

2. — *Wat het stellen ener gevaarlijke daad betreft :*

Overwegende dat verweester beweert dat Segers een gevaarlijke daad heeft gesteld door plaats te nemen in het achterste gedeelte der camionnette;

Overwegende dat dit argument reeds hoger weerlegd werd;

Dat immers de rijkswachters hebben vastgesteld dat er voldoende plaats overbleef voor de reizigers; dat daarbij de camionnette gesloten was door een dekzeil;

Overwegende daarbij dat de overeenkomst draagt: « tous actes notoirement périlleux »;

Dat deze daad niet als klaarblijkelijk gevaarlijk mag aangezien worden;

Overwegende dat zij ook niet zonder verband is met de beroepsnoodwendigheden van het slachtoffer;

Dat immers Segers en Debels voor de vracht zorgden, dewelke voor hen bestemd was;

Overwegende dat de eis dus gegrond is;

C. — *Aangaande de vraag in kosteloze rechtspleging en gerechtelijke bijstand :*

Overwegende dat eiseres vraagt dat haar het voordeel der kosteloze rechtspleging zou worden toegestaan;

Overwegende dat eiseres de bescheiden voorlegt voorzien door artikel 38 der wet van 29 Juni 1929;

Dat er uit blijkt dat zij behoeftig is;

Overwegende dat krachtens artikel 18, de rechter voor dewelke de zaak aanhangig is, ingeval van hoogdringendheid, het voordeel der kosteloze rechtspleging mag toekennen voor de akten welke hij bepaalt;

Overwegende dat de gedingen werden ingeleid op 1 Juli 1946 en 26 Juni 1946;

Dat de stukken voor de kosteloze rechtspleging maar werden aangevraagd op 4 Februari 1947;

Overwegende dat het voordeel der kosteloze rechtspleging strikt hoeft beperkt te worden tot de boeking, welke geschieden moet binnen een korte termijn;

Dat voor het overige, eiseres zich zal hoeven te wenden tot het bevoegd bureel;

Om deze redenen :

De Rechtbank,
alle verdere besluiten van de hand wijzende;
Voegt samen de gedingen ingeschreven ter Alg.
Rol sub nr 6530 en 6531;

Staat aan eiseres het voordeel toe der kosteloze
rechtspleging, maar echter beperkt tot de boeking
van tegenwoordig vonnis;

Verwerpt de vraag tot getuigenverhoor;

Verwerpt de eis gericht tegen Nieuwenhuyse
Henry en Andréas Nieuwenhuyse;

Verwijst eiseres in de kosten;

Verklaart de eis gericht tegen « La Prévoyance
Sociale » S. V. ontvankelijk en gegrond;

Verwerpt de vraag tot getuigenverhoor;

Veroordeelt verweerster tot de betaling aan
eiseres der som van 100.000 frank, verhoogd met de
judiciaire rente;

Verwijst haar in de kosten;

Verklaart tegenwoordig vonnis uitvoerbaar bij
voorraad spijs alle verhaal en zonder borg behalve
voor de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

1e Kamer — 5 Januari 1948.

Voorzitter : M. Hellemans.

Rechters : M.M. Gérard en Verwilghen.

Openbaar Ministerie : M. Dieudonné.

Pleiters : Mrs. Wouters (Antwerpen) en De Ridder.

**Getuigenverhoor. — Niet afgehandeld binnen de maand.
— Nietigheid van het laattijdig gehouden verhoor.**

*Het getuigenverhoor, dat meer dan één maand na
het verhoor der eerste getuigen wordt afgehandeld,
is nietig. Deze nietigheid betreft echter alleen het
gedeelte van het verhoor, dat laattijdig gehouden
werd. (R. v. artt. 278 en 294.)*

Bosmans t/ Paulus.

Gezien, in regelmatige vorm overgelegd, het inter-
locutoir vonnis van 30 December 1946, het proces-
verbaal van getuigenverhoor van 7 Mei 1947 en het
proces-verbaal van voortzetting van dit getuigen-
verhoor d.d. 4 Juni 1947 en 17 September 1947;

Aangezien de verweerder de nietigheid van het
getuigenverhoor opwerpt;

Aangezien de eerste en tweede getuigen gehoord
werden op 7 Mei 1947; dat de andere getuigen, op-
geroepen bij aangetekend schrijven van 29 April
1947, niet verschenen;

Aangezien op vraag van eiseres het getuigen-
verhoor in voortzetting gesteld werd op 4 Juni
1947, ten einde de niet verschenen getuigen voor
gemelde datum te doen oproepen bij deurwaarders-
exploot;

Aangezien deze getuigen opgeroepen werden bij
geregistreerd exploot van deurwaarder Biesemans,
te Vilvoorde, dd. 21 Mei 1947; dat op de vast-
gestelde datum de derde en vierde getuigen gehoord
werden;

Aangezien de vijfde getuige niet verscheen en een
tweede maal de voortzetting van het getuigen-

verhoor bevolen werd en gesteld op 17 September
1947; dat op deze datum de vijfde getuige gehoord
werd;

Aangezien deze getuigenis, afgenomen meer dan
één maand nadat de eerste getuige gehoord werd,
dienvolgens nietig is (artikel 278 W. B. R.; Rép.
prat. droit b., V°, enquête, 252);

Aangezien de verklaringen van de overige ge-
tuigen geenszins of onvoldoende het bewijs leveren
van de feiten door eiseres aangevoerd tot staving
van haar vordering in echtscheiding; dat dienvol-
gens de vraag ongegrond is;

Aangezien de beschikkingen van artikelen
der wet van 15 Juni 1935 werden nageleefd;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

gehoord in openbare terechtzitting de heer Dieu-
donné, substituut procureur des Konings, in zijn
eensluidend advies, verklaart de eis ongegrond;
wijst eiseres ervan af en veroordeelt haar in de
kosten.

NOOT : Men vgl. in verband met de gedeeltelijke nietig-
heid van het getuigenverhoor, die door het bovenstaande
vonnis wordt aangenomen, de in de Rép. prat. geciteerde
literatuur en rechtspraak : V°, Enquête, nrs 210 e.v., en
nrs 268 e.v.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE AALST

1e kamer. — 3 Februari 1948.

Voorzitter : M. de Schaepdryver.

Rechters : M.M. Cremers en Schuermans.

Referendaris : M. Van den Bergh.

Pleiters : Mrs. Saey en de Clippele.

**Koop en verkoop. — Beding van onherroepelijk accredi-
tief. — Geen bestendig gebruikelijk beding. — In-
vloed hiervan op de termijn van de koper om protest
aan te tekenen tegen bevestigingsbrief van de ver-
koper.**

*Het beding van de onherroepelijk accreditief kan niet
als een bestendig gebruikelijk beding worden be-
schouwd, dat overeenkomstig artt. 1135 en 1160 B.W.
geacht wordt in de overeenkomst te zijn opgenomen.
Dit betalingsbeding, door de handel en het bank-
wezen in het leven geroepen en door geen wet gere-
geld is van te recente oorsprong en geeft nog steeds
aanleiding tot talrijke geschillen.*

*In casu kan het protest tegen een bevestigingsbrief
van de verkoper verschillende dagen na de ontvangst
er van door de koper nog als tijdig aangezien wor-
den, op grond juist van het feit, dat de koper met
het beding van onherroepelijk accreditief onvol-
doende bekend was, zodat hij hierover inlichtingen
moest inwinnen.*

P.V.B.A. Le comptoir général intercommercial et
d'Agence t/ Valkeniers.

Overwegende dat de vordering strekt om een
koop- en verkoopovereenkomst dd. 21 October 1947
onthonden te doen verklaren ten nadele van de ver-
weerder, met toekenning ener schadevergoeding van
28.048,25 frank, meer de rechterlijke interesten en
de kosten;

Overwegende dat de verweerder het bestaan van
de voorgewende overeenkomst betwist;

De feiten :

De eiseres verkocht mondeling aan de verweerder, op 21 October 1947, 150 ton maïsmeel tegen 520 frank per 100 kg.; zoals blijkt uit de briefwisseling handelde zij voor rekening van opdrachtgevers uit Brazilië, maar stelde zich tegenover de verweerder aan als zijnde zelf de verkoopster en als persoonlijk verbonden tegenover hem; zij nam dus de hoedanigheid aan van verkoopscommissioonnair (Wet 5 Mei 1872, art. 12; Cass. 31 Oct. 1940, Pas. 1940, I, 274);

Op zelfde 21 October confirmeert de eiseres de verkoop en vermeldt ondermeer de volgende verkoopvoorwaarde: betaling door onherroepelijk, bevestigd en overdraagbaar krediet; zij voegt er bij dat zij, zoals overeengekomen, de order telegrafisch heeft overgemaakt aan haar opdrachtgevers in Brazilië en dat zij, zodra de bevestiging is binnengekomen, de verkoopbrief zal doorsturen;

Op 23 October deelt de eiseres aan de verweerder mede dat zij het telegrafisch akkoord harer opdrachtgevers heeft ontvangen en dat zij hem de verkoopbrief n° 1131 zendt; ten einde haar toe te laten het nodige krediet in Brazilië te openen, verzocht zij hem, in de bank, het bevestigd onherroepelijk en overdraagbaar krediet te openen voor een bedrag van 648.000 frank, betaalbaar tegen eerste aanbieding van de volgende documenten: factuur, originele cognossementen en certificaat van verzekering;

Op 24 October stuurt de verweerder een aangetekende brief luidend als volgt: « niet akkoord met inhoud van uw schrijven; gelief de zaak te aanzien als nietig »; en bij aangetekende brief, gepost op 6 November, geeft de verweerder de reden waarom hij niet akkoord gaat: « bij ons onderhoud werd bepaald dat de koop prijs zou gestort worden op de bank en dat deze het bedrag zou overmaken bij de aankomst te Antwerpen; er werd niet gerept over een onherroepelijk en overdraagbaar krediet. U begrijpt toch wel dat indien de koopwaar einde December niet daar zou zijn, ik over mijn geld wens te beschikken »;

Het recht :

Overwegende dat de betwisting hierop neerkomt: is de verweerde gebonden door de confirmatie van de verkoop, waarin uitdrukkelijk het onherroepelijk, bevestigd en overdraagbaar krediet vermeld werd;

Overwegende dat hij zal gebonden zijn in de twee volgende gevallen: 1°) indien, wegens het uitblijven van zijn protest, moet verondersteld worden dat hij zijn akkoord met de inhoud van die confirmatie gegeven heeft; 2°) indien de rechtbank oordeelt dat nopens de betwiste clause stilzwijgende wilsovereenstemming heeft bestaan; immers, hoewel het een vaststaand principe is dat het gebrek aan akkoord omtrent één enkel punt belet dat de wilsovereenstemming en het contract tot stand komen, dan is het toch eveneens waar dat, in de praktijk, de partijen niet aan alle bijzonderheden denken of, wanneer zij er wel aan denken, dat zij verlangen zich te schikken naar de gebruiken en de wet (art. 1135) of naar de waardering van de rechter; wanneer beweert wordt dat zij zich verlaten hebben op de gebruiken, de wet of de waar-

dering van de rechter, moet de rechtbank oordelen of de wilsovereenstemming voldoende is geweest om contract te vormen (De Page, 1e uitg. D. II, bl. 342, n° 496; D. IV, bl. 81, n° 46);

1°) Overwegende dat de verweerder niet betwist dat mondeling overeengekomen was dat de order, dezelfde dag, telegrafisch aan de opdrachtgevers in Brazilië zou overgemaakt worden; dat die omstandigheid hem de verplichting oplegde zonder het minste uitstel protest aan te tekenen indien hij met de inhoud der confirmatie niet akkoord ging;

Overwegende dat de confirmatie gepost werd de 21 October en des anderendaags bij de verweerder zal toegekomen zijn; dat deze zijn protest verzond op 24 October;

Overwegende dat de clause van het onherroepelijk, bevestigd en overdraagbaar krediet niet alledaags was voor de verweerder; dat men aannemen moet dat hij de draagwijdte van die clause niet begreep en dat hij inlichtingen heeft ingewonnen alvorens te besluiten of hij ze aanvaardde kon; dat gelet op die omstandigheid zijn protest als tijdig voorkomt; dat bijgevolg de confirmatie niet bewijst dat de betwiste clause tussen de partijen uitdrukkelijk overeengekomen was;

2°) Overwegende dat het nodig is, om te beslissen of de partijen stilzwijgend die clause in de overeenkomst hebben opgenomen, de draagwijdte van de clause van dichterbij te onderzoeken;

Overwegende dat het bevestigd krediet een verplichting is door een bank aangegaan voor rekening van een importeur, in het voordeel van een exporteur, in het voordeel van een exporteur, in deze in dat de exporteur, die van de betaling wil verzekerd zijn, slechts toestemt de koopwaar te verzenden nadat een solvabele bank de verplichting heeft opgenomen hem te betalen tegen afgifte der documenten; dat, wanneer de verkoper een tussenpersoon b.v. een commissioonnair is, hij stipuleren zal dat de bank hare verplichting in zijn voordeel moet nemen, maar dat hij dan in de mogelijkheid moet zijn die verplichting der bank over te dragen aan zijn opdrachtgever, de exporteur; dat hij dan een overdraagbaar krediet bedingt (Pierre Marais: Des ouvertures en banque de crédits confirmés et non confirmés, blz. 76, nr 38); dat een onherroepelijk krediet datgene is dat vast door de bank wordt toegestaan en slechts met de instemming der belanghebbende partijen kan ingetrokken of gewijzigd worden;

Overwegende dat uit de brieven der eiseres blijkt dat de betwiste clause, in haar inzicht, als volgt moest werken: de verweerder stort in de bank de som van 648.000 frank, meer de bankkosten van het gegeven krediet; de bank neemt tegenover de eiseres de verplichting haar te betalen tegen afgifte van de documenten; de eiseres draagt het voordeel van die verplichting over aan haar opdrachtgevers in Brazilië; deze ontvangen van een correspondent van de bank betaling tegen eerste aanbieding van de factuur, cognossementen en certificaat van verzekering;

Overwegende dat het bevestigd krediet een jonge instelling is, niet omschreven in de wet, maar geschapen door de handel en het bankwezen; dat het

nog aanleiding geeft tot talrijke betwistingen (Pierre Marais : *ibid.*, bl. 10, nr 4);

Overwegende dat men niet aannemen mag dat de partijen dergelijke clause stilzwijgend in hunne overeenkomst begrepen hadden;

Overwegende dat bij gebrek aan akkoord nopens de clause er geen verkoopcontract bestaat; dat de eis bijgevolg ongegrond is;

Overwegende dat voor het opmaken van het exploit en de andere stukken van rechtspleging artikel 2 der wet van 15 Juni 1925 werd toegepast;

Om die redenen :

De Rechtbank, alle tegenstrijdige en meeromvattende conclusies verwerpende, verklaart de eis ongegrond; verwijst de eiseres in de kosten; verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, behalve wat de kosten betreft.

NOOT. — Buiten het in bovenstaand vonnis geciteerd werk van P. Marais vgl. men: G. Janssen, *Le crédit confirmé en France et en Belgique*; Lyon Caen et Renault, *Traité de droit commercial*, deel III; W. Spalding, *Banker's credit*; Jb. Zeylemaker, jzn. *Handelskoop*. Dit laatste werk (1939) is aan de Belgische jurist warm aanbevolen, niet het minst met het oog op het gebruiken ener juiste Nederlandse terminologie.

In verband met een bestendig gebruikelijk beding (B.W. artt. 1135 en 1160), vgl. cassatiearrest van 29 Mei 1947, Pas. 1947, I, 217 en de noot daaronder van de eerste advocaat-generaal Hayoit de Termicourt. Zie ook Fredericq, *Traité de droit commercial belge*, I, nr 4.

Terloops weze opgemerkt dat het openen van een credit door de koper in het algemeen, geen voorwaarde is in de koopovereenkomst. Het is slechts een verplichting van de koper. Dit heeft voor gevolg, dat de koopovereenkomst niet vervalt door het niet stellen van het accreditief. De wederzijdse verplichtingen blijven bestaan, totdat de verkoper de koper in gebreke stelt, eventueel na sommatie. (Vgl. Zeylemaker, t.a.p., p. 168.)

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

Kortgeding. — 3 October 1947.

Voorzitter : M. Van Kerckhoven.

Referendaris : M. Verbraken.

Pleiters : Mrs. J. De Raedemaeker en Collard.

Kortgeding. — Karakter van de dringendheid.

Het karakter van dringendheid verandert niet door de omstandigheid, dat de rechtmatige belangen van een partij reeds sedert geruime tijd gevaar liepen geschaad te worden.

P. t/ V.

Gezien de geregistreeerde dagvaarding van 16 April 1947, strekkend tot het aanstellen van een sekwester-beheerder met opdracht de bewaring en het beheer waar te nemen van een cynodrome, allerm minst het geldelijk beheer waar te nemen; na betaling der algemene onkosten, alle gelden te bewaren en desnoods aan aanlegster het haar toekomend aandeel maandelijks te overhandigen; geding in de dagvaarding op meer dan 50.000 fr. geschat;

Aangezien aanlegster ter zitting verklaard heeft hare eis in ondergeschikte orde te beperken tot het aanstellen van een sekwester met opdracht de haar toekomende gelden in ontvangst te nemen en te bewaren;

Aangezien verweerster in de volgorde opwerpt :

1° dat Wij onbevoegd zijn *ratione loci*;

2° subsidiairlijk dat de eis onontvankelijk, minstens ongegrond is;

3° meer subsidiairlijk dat Wij bij gebrek aan hoogdringendheid onbevoegd zijn;

Aangezien dit laatste rechtsmiddel, betrekking hebbend op de bevoegdheid *ratione materiae*, die door wetsbeschikkingen de openbare orde rakend, geregeld wordt, vóór de andere ingeroepen middelen behoort onderzocht te worden;

Aangezien luidens de bekentenis van aanlegster de toestand waarover zij zich beklagt dagtekent van de maand December 1946;

Aangezien de omstandigheid dat de rechtmatige belangen van een partij sedert geruimen tijd gevaar kunnen lopen benadeeld te worden, niet wegneemt dat zij ook nog op het huidig ogenblik in gevaar kunnen verkeren, hetwelk het geval schijnt te zijn, en dat bijgevolg hoogdringendheid bestaat maatregelen te bevelen ten einde in elk geval aanlegster's vermeende belangen te beschermen;

Aangezien luidens artikel 44 der wet op de bevoegdheid de betwistingen tussen vennoten moeten onderworpen worden aan de rechter van de plaats waar de vennootschap haar hoofdbedrijf uitbaat; dat niet betwist wordt dat de tussen partijen bestaande vennootschap geen andere bedrijvigheid uitoefent dan het uitbaten van een cynodrome te Antwerpen;

Aangezien de belangen van aanlegster voldoende gevrijwaard zullen zijn door de hiernabevolen maatregel, die onder geen enkel oogpunt van aard is de uitbating van bedoelde cynodrome te beletten of te hinderen;

Om deze redenen :

Melding makend dat artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935 in acht genomen werd;

Akte verlenend aan aanlegster van hare schatting van het geding op meer dan 50.000 fr.;

Verklaren :

Ons bevoegd zowel *ratione materiae* als *ratione loci*,

en onder voorbehoud van de wederzijdse rechten van de partijen;

Stellen de heer A. Van Ginneken, Hof ter Schricklaan, 11, te Berchem (Antwerpen) aan als sekwester met opdracht de aan aanlegster toekomende gelden in de uitbating van de cynodrome, Pelikaanstraat, alhier, in ontvangst te nemen en te bewaren tot uiteindelijke beslissing door de rechter ten gronde;

Behouden de kosten voor;

Verklaren dit Ons bevelschrift uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidsstelling.

WETGEVING

WET van 8 Maart 1948 betreffende de rechtspleging vóór het Hof van Verbreking en tot aanvulling van artikel 40 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Karel, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Artikel 40 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken wordt door de twee volgende alinea's aangevuld :

« De voorziening in verbreking die na de verwerping van een eerste voorziening wordt ingesteld is ontvankelijk indien, op de tweede voorziening, het Hof vaststelt dat in de eerste voorziening geen andere nietigheid aanwezig was dan die welke uit een overtreding van deze wet voortspuit.

» In het bij de vorige alinea voorzien geval, begint de termijn die bij de wet is bepaald om zich in verbreking te voorzien, te lopen te rekenen van de dag van de uitspraak van het arrest dat de eerste voorziening heeft verworpen; indien de bij de wet bepaalde termijn meer dan één maand bedraagt, wordt hij tot die duur teruggebracht ».

Art. 2. Deze wet is niet van toepassing op de zaken waarin de voorziening werd verworpen vóór de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad werd bekend gemaakt.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, de 8 Maart 1948.

WET van 20 Maart tot wijziging van sommige bedragen in burgerlijke en handelszaken.

Karel, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. In de artikelen 1341, 1342, 1343, 1344 en 1345, 1834, 1923, 1924 en 1950 van het Burgerlijk Wetboek, worden de woorden « duizend vijfhonderd frank » vervangen door « drie duizend frank ».

In artikel 2074, alinea 2, van hetzelfde wetboek, worden de woorden « honderd en vijftig frank » vervangen door « drie duizend frank ».

Art. 2. De bedragen bepaald in de wet van 25 Maart 1876, houdende titel I van het voorafgaand boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd en aangevuld bij de koninklijke besluiten n° 63 van 13 Januari 1935 en n° 302 van 30 Maart 1936, worden vervangen als volgt :

- a) artikel 2 : 10.000 frank in plaats van 5.000 frank en 2.000 fr. in plaats van 1.000 frank;
- b) artikel 2bis : 10.000 frank in plaats van 5.000 fr. en 2.000 frank in plaats van 1.000 frank;
- c) artikel 3, alinea 1 : 2.000 fr. in plaats van 1.000fr.;
- d) artikel 16 : 25.000 frank in plaats van 12.500 fr.;
- e) artikel 31, alinea's 1 en 3 : 25.000 frank in plaats van 12.500 frank.

Het cijfer 25.000 komt in de plaats van het cijfer 12.500 in artikel 2 der wet van 20 April 1909 tot goedkeuring van de op 17 Juli 1905 te 's Gravenhage gesloten Internationale Conventie betreffende de burger-

lijke rechtsvordering, gewijzigd door de wet van 15 September 1929 en het koninklijk besluit n° 63 van 13 Januari 1935.

Het cijfer 500, dat voorkomt in artikel 7bis der wet van 28 Februari 1882 op de jacht, gewijzigd door de wet van 4 April 1900 en het koninklijk besluit n° 63 van 13 Januari 1935, wordt vervangen door het cijfer 1.000.

Art. 3. Het nieuw regime van het bewijs, de bevoegdheid en het rechtsgebied, hetwelk door deze wet wordt ingevoerd, is niet van toepassing op de vóór de dag van de inwerkingtreding er van regelmatig ingestelde vorderingen.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, de 20 Maart 1948.

WET van 20 Maart 1948 tot aanvulling, wat betreft de kosten van rechtspleging van de samengeschaalde wetten op de arbeidsongevallen.

Karel, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Enig artikel. Aan de samengeordende wetten op de vergoeding der schade voortspuitende uit arbeidsongevallen, wordt de navolgende bepaling toegevoegd :

« Behalve wanneer de eis roekeloos en plagend is, vallen de kosten van alle vorderingen gesteund op deze wet ten laste van het bedrijfshoofd of van diens verzekeraar. »

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, de 20 Maart 1948.

MEDEDELINGEN

STATISTIEKEN OVER DE REPRESSIEPOLITIEK IN BELGIE

In het verslag van de heer Lambotte over de begroting van Justitie voor 1948 komen een aantal statistieken voor, die een treffend beeld-in-cijfers geven van de in ons land sinds de bevrijding gevoerde repressiepolitiek.

Tot op 15 Januari 1948 werden er door de Krijgs-gerechten 75.321 veroordelingen op tegenspraak en 8.609 bij verstek uitgesproken; de militaire gerechts-hoven spraken in diezelfde periode 13.340 veroordelingen uit. In totaal werden er 5.758 personen ter dood veroordeeld, waarvan 3.583 bij verstek en 2.175 op tegenspraak. Van deze 2.175 terdoodveroordeelden werden er tot op 15 Maart 1948 187 gefusilleerd en slechts 336 begenadigd. De genademaatregelen, die sinds de bevrijding voor de politieke delinquenten getroffen werden, zijn uiterst gering t.a.v. het grote getal veroordeelden. Buiten de 336 ter doodveroordeelden, die van een genademaatregel genoten, zijn er slechts 3.319 gevallen, waarin het beroep op de « genade van de vorst » tot nu toe resultaat heeft gehad.

Op 21 Februari 1948 bevonden er zich in de verschillende strafgestichten van het land nog 14.669 politieke delinquenten tegen 6.651 gedetineerden van gemeen recht.

Naast deze getallen, die zonder twijfel indrukwekkend mogen genoemd worden, geeft hetzelfde verslag ook een paar cijfers betreffende het aantal personen, die zonder eigenlijke veroordeling, uit hun burgerlijke en politieke rechten werden ontzet.

De heer Lambotte vermeldt eensdeels 48.700 personen, die van hun politieke (en) burgerlijke rechten door vonnissen en arresten vervallen werden verklaard, en anderdeels 10.208 inschrijvingen op de z.g. epuratielijsten. Daar nog talrijke zaken aanhangig zijn, was het de verslaggever niet mogelijk absoluut volledige en juiste cijfers te geven.

VERGADERING DER NEDERLANDSE ADVOCATENVERENIGING

De jaarlijkse algemeene vergadering der Nederlandse Advocatenvereniging zal dit jaar worden gehouden te Zwolle, op 28 en 29 Mei a.s.

Het onderwerp: De opleiding voor en de toelating tot de advocatuur zal op deze bijeenkomst worden behandeld.

Aansluitend is een excursie naar de N.O.-polder voorzien.

NIEUWE UITGAVEN VAN DE VLAAMSE RECHTSKUNDIGE BIBLIOTHEEK

In de *Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek*, die door het Rechtskundig Weekblad onder leiding van zijn hoofdopsteller wordt uitgegeven, is zo juist als nr 29 een belangwekkende studie over het probleem van de doodstraf van de hand van Prof. Mr J. M. Van Bemmel, hoogleraar in het strafrecht en de criminologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden, verschenen. Dit geschrift, dat in een der volgende nummers wordt besproken, is niet alleen belangwekkend om het nieuwe onderzoek, dat daarin aan de eigenlijke functie van de straf gewijd is, maar ook omwille van de concrete voorstellen, die de auteur t.a.v. de in Europa gevoerde na-oorlogse «repressiepolitiek» doet. Prof. Van Bemmel is o.m. van oordeel, dat, om een einde te stellen aan de huidige inflatie in de strafrechterlijke en crimineelpolitieke constellatie en om aan het strafrecht zijn effect terug te geven, men in alle landen van Europa opnieuw met «een schone lei beginnen» moet, d.w.z. de strafposities verminderen, amnestie verlenen, de strafgestichten zo ledig mogelijk te maken en de doodstraf afschaffen.

Buiten deze zeer actuele publicatie, zullen in dezelfde reeks eerstdaags verschijnen een studie van Dr E. R. C. Van Bogaert, over: *Het Rechtsmisbruik in het Volkenrecht* en een aantal geschriften, waarin de samenwerking op juridisch gebied tussen België en Nederland en sommige onderdelen van het Belgisch en Nederlands recht behandeld en vergeleken worden. De auteurs en de titles van de ter perse of in voorbereiding zijnde geschriften luiden:

Prof. Dr E. Van Dievoet: *Is de samenwerking van Nederland en België op het gebied van het privaatrecht mogelijk?*

Prof. Mr. T. J. Dorhout-Mees: *Het Verzekeringsrecht in België en Nederland.*

Prof. Dr P. J. A. Adriani: *Vergelijking tussen Nederlandse en Belgische belastingstelsels.*

Mr. W. C. L. Van der Grinten: *Het Vennootschapsrecht in België en Nederland.*

Prof. Mr. W. P. J. Pompe: *Het Strafrecht in België recht in België en Nederland.*

Dit initiatief van de *Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek*, om in het kader van de steeds groter wordende samenwerking tussen België en Nederland op alle ge-

bied, ook de aandacht te vragen voor de juridische collaboratie verdient ten zeerste toegejuicht te worden. Zonder kennis en zonder vergelijking is samenwerking, ook op het terrein van het recht, niet mogelijk. De medewerking van talrijke Nederlandse juristen aan deze reeks is ook verheugend te noemen. Van de praktische samenwerking tussen de juristen van België en Nederland hangt het in laatste instantie af of de juridische toenadering en collaboratie in de toekomst zal slagen en vruchten afwerpen.

De basis, waarop samenwerking onmiddellijk mogelijk is en waardoor wederzijdse contactneming en kennis vergemakkelijkt wordt, werd door deze reeks van de *Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek* gelegd. Hopen wij, dat zij meer en meer verstevigd en verbreed worde!

P. J.

NEDERLANDSE PRIJSVRAAG OVER DE AANSPRAKELIJKHEID VAN DE MEDICUS VOOR BEROEPSFOUTEN

Het hoofdbestuur van de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst wordt door een gift van fl. 1000 van particuliere zijde in staat gesteld een prijsvraag uit te schrijven over het volgend onderwerp: «Een rechtsvergelijkend en kritisch onderzoek naar de aansprakelijkheid van de medicus voor beroepsfouten door hem of zijn helpers gemaakt».

Na ontvangst der antwoorden zal, na ingewonnen deskundig advies, een commissie van beoordeeling door het hoofdbestuur worden benoemd. Die commissie is bevoegd de prijs aan een antwoord toe te kennen of deze over meer antwoorden te verdelen.

Het antwoord moet vóór 15 Maart 1949 aan het Bureau der Maatschappij, Keizersgracht, 327, te Amsterdam-C. worden ingezonden, ongetekend, onder een kenspreuk; de naam van de schrijver moet worden opgegeven in een gesloten gezegeld couvert, waarop van buiten dezelfde kenspreuk is aangebracht. De studie moet in het Nederlands gesteld, in viervoud getikt, worden ingezonden.

CENTRUM VOOR ROMEINS RECHT

Met de steun van het Ministerie van Openbaar Onderwijs werd onlangs een Centrum voor Romeins Recht gesticht, door de romanisten onzer vier universiteiten.

Heden vergt wetenschappelijk onderzoek hoe langer hoe meer samenwerking; en de uitstekende verstandhouding, die onder de romanisten van Brussel, Gent, Leuven en Luik heerst, staat borg voor een vruchtbare arbeid.

Het eerste collectieve werk van het Centrum zal zijn, een volledige bibliographie van het Romeins Recht, zowel alphabetisch als systematisch, sedert 1800: een reuzenarbeid, die de opstellers (de heren Prof. L. Caes, uit Leuven, en R. Henrion, uit Luik) echter binnen twee jaar hopen te voltooien. Daarmee zal eindelijk een ongelooflijke leemte in de internationale rechtsliteratuur gevuld worden.

BELGISCHE COMMISSIE VOOR DE EENMAKING DER WETGEVING IN DE BENELUXLANDEN

De Minister van Justitie heeft de leden aangewezen, die ons land in de Nederlands-Belgisch-Luxemburgse commissie, belast met het bestuderen der mogelijkheden van de eenmaking der wetgeving van de Beneluxlanden, zullen vertegenwoordigen. De leden zijn:

1. Werkende leden: de heren J. Constant, docent aan de universiteit te Luik; L. Cornil, procureur-generaal bij het Hof van Cassatie; L. Fredericq, professor aan de

universiteit te Gent; A. Lilar, professor aan de universiteit te Brussel, en E. Van Dievoet, professor aan de universiteit te Leuven.

2. Plaatsvervangende leden: de heren P. Coart-Fresart, professor aan de universiteit te Leuven; Simon, professor aan de universiteit te Gent; G. Dor, professor aan de universiteit te Luik; J. Rubbrecht, docent aan de universiteit te Leuven, en J. Van Houtte, professor aan de universiteit te Gent.

De heer E. Van Dievoet is voor een periode van drie jaar tot voorzitter van de commissie benoemd.

De heer J. Van der Gucht, plaatsvervanger van de krigsauditeur, is tot secretaris, en de heer J. Claes, administratie-secretaris bij het Ministerie van Justitie, is tot plaatsvervangend secretaris benoemd.

Overzicht der Rechtsliteratuur

BELGIË

BEMMELEN, Prof. Mr. J. M., *Het Probleem van de doodstraf*. Antwerpen, De Sikkel, 1948, 88 blz. (Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek, nr 29.)

LENNEP, R. Van, *Recueil de jurisprudence française et belge en matière d'arbitrage*. Bruxelles, Maison Ferdinand Larquier, 1948, 197 p.

NEDERLAND

BEMMELEN, Mr. J. M. Van, *Criminologie. Leerboek der Misdaadkunde aan de hand van Nederlandse gegevens en onderzoeken*. Tweede druk. Zwolle, W. E. Tjeenk Willink N. V., 1948, 416 blz. (Publiek- en Privaatrecht nr 26.)

DOORMAN, G., *Het Nederlandsch octrooiwezen en de techniek der 19e eeuw*. Uitgegeven op last van de Octrooiraad. 's Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1948, 578 blz.

ENGELFRIET, Dr J., *Une théorie générale de récurrence en matière d'assurance sur la vie et contre l'invalidité*. 's Gravenhage, Martinus Nyhoff, 1948, IX + 78 blz.

KAMPHUISEN, Mr. P. W., *Bijzondere overeenkomsten*. (Derde deel: Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch Burgerlijk Recht). Zwolle, Tjeenk Willink N. V., 1948, 855 blz.

KRANENBURG, Mr. R., *Het Nederlands Staatsrecht*. Eerste deel. Zesde druk. Haarlem, H. D. Tjeenk Willink en Zoon N.V., 1947, 488 blz.

OVEN, Dr A. Van, *Wereldorganisatie. Wenselijkheid en mogelijkheid*. 's Gravenhage, Martinus Nyhoff, 1948, XV + 556 blz.

RAMBONNET, Mr. Dr H. G., *De betekenis der wijsbegeerte voor de rechtswetenschap*. (Openbare les, Universiteit Utrecht.) 's Hertogenbosch, L. C. G. Malmberg, 1948, 38 blz.

Wetboeken, De Nederlandsche, zoals zij tot op 15 Juli 1947 zijn gewijzigd en aangevuld. Benevens de belangrijkste der tot hune verklaring dienstige wetten en wettelijke verordeningen, met verwijzing naar de tot elke artikel betreffende Franse en Nederlandse wetsbepalingen. Uitgegeven door Prof. Mr. J. A. Fruin (bew. door Mr. N. J. Bin). 's Gravenhage, Martinus Nijhoff, XLII + 3031 blz.

FRANKRIJK

ARRIGHI Pascal, *Le statut des partis politiques*. Paris, Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1948, 70 p.

CAILLE, Jacques, *Organisation judiciaire et procédure marocaines*. Préface de M. André de Laubadère. Paris, Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1947, 459 p.

CONSEIL D'ETAT, *Etudes et documents*. (Introduction par René Cassin.) Paris, Imprimerie nationale, 1947, 136 p.

DULOT Fernand, *Répertoire pratique de procédure et des moyens de preuve, droit musulman, français et algérien, coutumes, jurisprudence*. Alger, La Maison des livres, 1947.

GENET, Raoul, *Précis de droit maritime pour le temps de*

guerre. 1er supplément, De l'ouverture des hostilités à l'armistice de juin 1940. (Collection de la « Revue internationale française du droit des gens. ») 1948, 164 p.

LENNEP, Reinold Van, *Projet de réglementation internationale de l'arbitrage civil et commercial*. Paris, Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1948, 90 p.

NORVINA Roger, *Manuel théorique et pratique de profits illicites*. Paris, Editions techniques, 1948, 320 p.

PARISOT, Léon, *Manuel, formulaire théorique et pratique des sociétés commerciales*. Paris, Librairie gén. de droit et de jurisprudence, 1948, 580 p.

PREJAVILLE, M., *Manuel de droit criminel*. Paris, Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1948, 350 p.

TIXIER Gilbert, *La formation des cadres supérieurs de l'Etat en Grande-Bretagne et en France*. (Préface, commentaires et notes de André Siegfried. Avant-propos de Michel Debré.) Paris, Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1948, 127 p.

ZWITSERLAND

HENSEL, Walter, *Der Genossenschaftsanteil nach schweizerischen Obligationenrecht*. Zürich, Juris-Verlag, 1947, 214 S.

HERFORTH, Hildegard, *Der Gerichtsstand in schweizerischen Jugendstrafrecht*. Die örtliche Zuständigkeit nach Art. 372 S. G. B. Aarau, Sauerländer & Co, 1947, X + 108 S.

KESSLER, Hans, *Die Rechtsstellung des Versicherten in der privaten Kollektivunfall- und Kollektivlebensversicherung*. Zürich, Schulthess & Co. A G, 1947, XVI + 80 S.

MANGOLD, Theodor, *Die Verjährung der Haftung des Kollektivgesellschafters*. Zürich, Juris-Verlag, 1947, 97 S.

HELMUT, Rudolf, *Die rechtliche Stellung des behandelnden Arztes in der Sozialen Unfallversicherung nach dem Bundesgesetz über die Kranken- und Unfallversicherung vom 13. Juni 1911*. Aarau, H. R. Sauerländer & Co, 1947, XVIII + 235 S.

STOKAR, Rudolf, *Kognitionspflicht und Verantwortlichkeit der Urkundsperson bei ihrer Tätigkeit in der A.-G.* Zürich, Juris-Verlag, 1947, 125 S.

SULZER, Jürg., *Das erstinstanzliche Ehescheidungsverfahren in den Schweizerischen Prozessrechten*. Aarau, H. R. Sauerländer & Co, 1948, XII + 114 S.

SUTER, Roland, *Die Zwangszustellung nach Schweiz. Zivilprozessrechten*. Zürich, Juris-Verlag, 1947, 86 S.

THURNHERR, Robert, *Ausbeutung der Leichtgläubigkeit*. Aarau, H. R. Sauerländer & Co, 1947, XVI + 123 S.

Uebersicht der Literatur über schweizerisches Recht — Bibliographie juridique Suisse, 1946. Von Bernhard - Riggenbach. Basel, Helbing & Lichtenhahn, 1947, 42 S.

Union internationale pour la protection de la propriété industrielle. Actes de la conférence réunie à Neuchâtel du 5 au 8 février 1947. Berne, Bureau de l'Union, 1947, 95 p.

VON DER MUHLL, Jan, *Hilfeleistung und Bergung in Seenot*. Basel, Helbing & Lichtenhahn, 1948, 104 S.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — Afl. 12. — 20 Maart 1948.

— Mr. F. M. J. Jansen, De betekenis van het begrip « vermogen ». — Mr. J. M. Polak, De echtelijke woning en art. 820 W. v. B. R. — Mr. P. Groeneboom, Ad. art. 32 van het Besluit E. 100. — Mr. H. Flaumenhaft, Vertalen en interpreteren.

Afl. 13. — 27 Maart 1948.

Mr. A. Bockwinkel, Noodzakelijke deelneming. — Mr. H. J. Marius Gerlings, De publicatie van de scheidingsvonnissen. — Mr. I. Van Creveld, Strafrecht tegen Rechtspersonen. — Mr. W. Hugenholtz, Wijziging van beschikkingen der Prijzen bureaux. — Mr. E. Brongersma, Nogmaals: Echtscheiding. — Mr. A. Baron van Haersolte, H. R. 1948 nr 108.

Advocatenblad. — Nr 3. — 15 Maart 1948.

Mr. J. A. M. Leistikow, Contact met de Belgische en Franse Balie. — Mr. L. J. De Haan, Advocaten als leden van tribunaal.